

عنوان : برنامه های بهداشتی در مزارع قارچ

برنامه های بهداشتی در مزارع پرورش قارچ یکی از مهم ترین عواملی که در کنترل موفق آفات و بیماری ها در مزارع پرورش قارچ دخالت دارد رعایت برنامه های بهداشتی آن مجموعه می باشد بمنظور موثر بودن این برنامه ها ، توجه خاص به نکات و مسائل به ظاهر کوچک (بویژه موضوع نور کافی در سالن های پرورش) نیاز است . باید بخاطر سپرد که هدف اصلی ، پیشگیری از تکثیر و رشد آفات و بیماریها به مؤثرترین شکل ممکن می باشد . با این هدف ، 13 توصیه بهداشتی ذیل مطرح می گردد . 1- نظافت و پاکیزگی مزرعه : در ابتدا بایدباید توجه داشت که شرایط گرم و مرطوب جهت رشد و تکثیر آفات و بیماریها فراهم است به محیطی کاملاً " پاکیزه بمنظور جلوگیری از تکثیر ارگان های بیماری زا که در محیطی گرم و مرطوب قادر به رشد می باشند نیاز است . لذا نظافت محیط از نکات کلیدی محسوب می شود . کمپوست برگشتی سالن های پرورش در پایان هر دوره تولید باید پس از cooked out بطور کامل از سالن های خارج و سپس با استفاده از آب تحت فشار ، تمامی ضایعات و پسماندهای باقیمانده از سالن خارج گردد، در ادامه تمامی سطوح با مواد ضدعفونی کننده از جمله محلول 2% فرمالین و یا premisan,prophyl,sudol environ , با غلظت 4% ضدعفونی گردد . در طول عملیات فوسیگاسیون fumigation بهتر است که فن هوای برگشتی سالن روشن باشد تا از این طریق اسپورهای احتمالی موجود در سیستم هواساز نیز نابود گردد و برای موثرتر بودن آن بهتر است در طول اجرای این عملیات ، دمای هوای سالن در 15 درجه سانتیگراد و رطوبت نسبی سالن نیز بالای 50% حفظ شود . تجارب بیان کننده این مطلب است که استفاده بیش از حد از محلول فرمالین در فعالیت های کنترلی قارچ trichoderma اثرات منفی دارد زیرا که این قارچ ، رشد خوبی در سطوحی که با محلول فرمالین تیمار شده ، خواهد داشت . 2- فیلتریزاسیون هوا : هوای ورودی و خروجی سالن های پرورش باید از فیلترهای مناسبی عبور داده شوند و در ادامه این فیلترها باید در پایان هر دوره پرورش تعویض گردد . 3- تشک های حاوی

محلول ضدعفونی کننده : در جلوی درب ورودی فلزهای تولید و سالن های پرورش ظروف ویژه حاوی محلول ضدعفونی کننده و یا اسفنج های آغشته به محلول ضدعفونی مستقر گردد. اسفنج ها و ظروف باید در هفته یکبار شستشو و محلول آن تعویض گردد . 4- محافظت از خاک پوششی : حفاظت از خاک پوششی بعنوان ترکیب خارجی که بصورت مستقیم با کمپوست تماس خواهد داشت و منبع بسیار مهمی از حیث آلودگی محسوب می شود ، بسیار حیاتی است . همچنین غبار برخواسته از کمپوست برگشتی آلوده به مراتب خطرناک تر از خاک می باشد . محل تخلیه خاک پوششی باید کاملاً " ضدعفونی شده و مسقف باشد . خاک پوششی آماده مصرف باید توسط نایلون (پلی اتیلن) پوشیده شود . تمامی ابزار مورد استفاده در عملیات خاکدهی (ماشین آلات ، فرغون ، بیل و ...) باید قبل از استفاده ضدعفونی گردد .

5- کنترل مگس های قارچ : اقدامات موثر بمنظور کنترل دائمی جمعیت مگس های قارچ باید بصورت مداوم و بویژه در اوایل فصول بهار و پائیز در دستور کار واحد قرار گیرد . لازم به ذکر است که ضمن خساراتی که لارو این حشرات که از میسیلیوم قارچ تغذیه میکنند مانع از رشد پین ها میشوند . حشرات بالغ نیز مهمترین ناقلین بیماریهایی نظیر *cobweb, mycogone, verticillium* می باشد 6- ضایعات و پسماندهای قارچ : از آنجا که پایه های قارچ و قارچ های ریخته شده بر روی بستر ، محیط بسیار مناسبی برای رشد و تکثیر بیماریها می باشد . بنابراین با اتمام عملیات برداشت این مواد باید تماماً " از بستر جمع آوری و خارج گردد . پایه های قارچ و سایر ضایعات قارچی خارج شده از سالن نباید در گوشه ای از مزرعه جمع آوری و دپو شود و از آنجا که که کیسه های پلاستیکی حاوی این ضایعات محیط بسیار مناسبی برای تکثیر آفات و بیماریها می باشد . خروج روزانه آنها از مزرعه و انتقال به محل مناسب امر ضروری است . رعایت کامل موازین بهداشتی در سالن های پرورش بمنظور جلوگیری از ورود عوامل بیماری زا به مزرعه که قادرند در محیط گرم و مرطوب تکثیر یابند . بسیار مهم است . 7- محوطه اطراف سالن ها : محوطه اطراف سالن های پرورش باید حداقل یکبار در هفته با آب شستشو و سپس با محلول مناسب ضدعفونی گردد .

8- بهداشت ابزار و وسایل مورد استفاده : تمامی ابزار مورد استفاده کار در مراحل مختلف کار (از جمله چاقوی قارچ چینی ،دماسنج ها ،فرغون ها و) قبل از انتقال از سالنی به سالن دیگر جهت استفاده باید شستشو و ضدعفونی گردد . 9- رعایت ترتیب و نظم در اجراء فعالیت های پرورشی : تمامی بازدیدها و فعالیت های پرورشی (بویژه برداشت) بهتر است که از سالن های جوان تر (عاری از بیماری) آغاز و به سالن های قدیمی (آلوده) ختم گردد . 10- کمپوست برگشتی : باید توجه داشت که در زمان تخلیه یکی از سالن های پرورش هیچ نوع فعالیت دیگری (مثلا"خاکدهی و پرکردن سالن) در مجاورت آن نباید انجام گردد . ضمنا" محل نگهداری کمپوست برگشتی باید تا آنجا که مقدور است از سالن ها فاصله داشته باشد. 11- برخورد مناسب با انواع بیماری ها : قارچ ها و لکه های بیمار را بلافاصله پس از مشاهده و شناسایی ،باید بنحو مناسب و مختص به هر بیماری تیمار کرد زیرا که این عمل باعث کاهش ریسک فراگیر شدن بیماری ها در مزرعه خواهد شد . 12- بهداشت لباس کار : از آنجا که اسپور و میسلیوم بیماری های قارچی قادر است توسط لباسکار پرسنل از سالنی به سالن دیگر انتقال یابد ،بهتر است تا برای هر سالن (یا هر نوع فعالیت) لباس کار جداگانه اختصاص یابد . 13- تخلیه سالن : در زمان تخلیه سالن ها بمنظور کاهش میزان گرد و غبار در محیط ،ابتدا بر روی کیسه ها آب پاشی شود و سپس کیسه ها بدون آسیب دیدگی و پاره گی به داخل ماشین حمل انتقال یابند .

- هیچگاه کیسه ها در داخل سالن تخلیه نگردند . - در صورت امکان تیم ویژه تخلیه تشکیل و تنها از آن برای عملیات تخلیه سالن ها استفاده گردد . - بمنظور جلوگیری از انتشار اسپور و ذرات کمپوست برگشتی توسط باد در مزرعه و اطراف آن ، کمپوست برگشتی بارگیری شده در ماشین حمل توسط پوششی مناسب کاملا پوشیده شود .

مترجم : مهندس شهبازی

منبع : <http://www.irmga.com>